

DERDE JAARGANG - NUMMER: 26 - APRIL 2021

In dit nummer onder andere: .....

- * Slammat-ramp: 80 jaar ..... Grote Slammat-herdenking: 10 jaar.
- * Miniworld-Rotterdam in kritieke fase, maar 'Nood en Hoop komt raad!'
- * 'Foto van de maand' en 'Foto-upgrade van de maand'.
- * 'In Memoriam' en 'Korte berichten'.
- * Het schip van de maand: het ms 'Japara'.
- * Bijzondere KRL-Directiebrief uit 1961.
- * Lloyd-sweaters gereed.

LICHT AAN HET EINDE VAN DE TUNNEL?

COLOFON

'LLOYD - MAIL'

Eindredactie: Ed van Lierde

Tekstcorrectie:

Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:

Ed van Lierde - Netersel

Telefoon: 0497 - 840999

E-mail:

Lloydexpo19@gmail.com

Ed van Lierde

KATA PENGANTAR

Voor de verandering en niet zonder reden even een heel ander voorwoord!!

27 APRIL 1941

2011
2021

Koopvaardijramp Slamat na 70 jaar herdacht

De grootste koopvaardijramp van Nederland wordt woensdag 27 april herdacht. Stichting Koninklijke Rotterdamse Lloyd Museum organiseert de herdenking voor ss Slamat, die zeventig jaar geleden door Duitse vliegtuigen tot zinken werd gebracht in de Middellandse Zee. Voorzitter Ed van Lierde vindt de ramp een 'ondergeschoven kindje' dat 'onder de mat vandaan moet worden gehaald': „De oorlog op zee kreeg tijdens de oorlog nauwelijks aandacht. Bijna duizend mensen kwamen om bij de ramp, maar er is niet eens een monument. Daar komt woensdag verandering in.” Van Lierde benadrukt uit respect het schip niet als 'Nederlandse Titanic' te omschrijven: „De koopvaardijmensen op de Slamat waren verplicht mee te varen om te vechten voor de vrijheid.” Vanaf 13.00 uur wordt de ramp herdacht in de Laurenskerk. Burgemeester Aboutaleb zal tijdens de herdenkingsdienst het Slamat-monument onthullen.

Algemeen Dagblad: 23 april 2011

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Algemeen directeur Damen-Schelde Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver, cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wietke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretière te Den Haag.

TWEEDE BLAD L.

_____

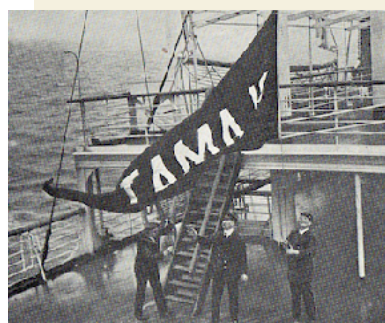

De herdenkingsmaanden komen er weer aan met de Slamat-oorlogsrampp als eerste '80-jarige mijlpaal'. Inmiddels is het zover dat we ons niet meer kunnen voorstellen dat er een jaar voorbij gaat zonder een Slamat-herdenking, zelfs niet als Covid-19 een spaak in het wiel wil steken. Kortom, de voorbereiding voor de jaarlijkse familie-bijeenkomst is weer in volle gang. Zoals u weet, is de Slamat-herdenking vorig jaar midden in coronatijd gewoon doorgegaan, ook dit jaar organiseren wij onze 'moeder der Lloyd-herdenkingen', uiteraard zoveel mogelijk rekening houdend met de corona-regels.

Dat de Rotterdamse Lloyd in oorlogstijd absoluut niet alleen de Slamat betreft, is de laatste tijd steeds duidelijker geworden. Met name verschenen er in de laatste jaren steeds meer boeken over de Lloyd, 'oorlogsbreed'. Kort achter elkaar verschenen boeken over de oorlogsvloot van de Rotterdamse Lloyd zelf, en over het wel en wee van onze rederij in oorlogstijd. Met daarbinnen de indrukwekkende wijze waarop de 'Ruysen', zo goed en zo kwaad als het ging, de Lloyd 'boven water' probeerde te houden.

Daar tussendoor verscheen een Engels boek van een schrijver die in 2011 de Grote Slamat-herdenking in de Laurenskerk te Rotterdam had meegemaakt en zo onder de indruk was geraakt dat hij meende dat dit een vervolg diende te krijgen. De wijze waarop de auteur in zijn boek dingen recht zet, die door de Britse regering en legerleiding, opzettelijk of niet, scheef waren getrokken, maakt het een opmerkelijk boek en moeten we met grote spijt vaststellen dat Frans Luidinga dit werk niet meer heeft kunnen lezen. Frans heeft aan alle boeken en documentaires die op de afbeelding hierboven zichtbaar zijn, meegewerkt ..... óók aan 'Operation Demon!!'

Compilatie bijzondere Slamat-foto's

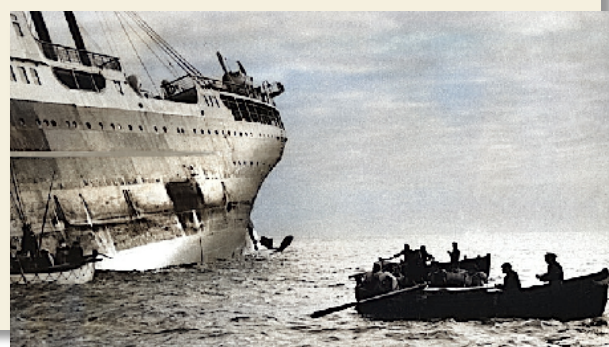
!!! OPROEP !!!

WIE WIL/KAN MEEHELPEM MET HET DIGITALISEREN VAN OORLOGSGEGEVENS VAN ONZE KOOPVAARDIJ-JONGENS ?

Het digitaal beschikbaar stellen van de onderzoeksdata vereenvoudigt de zoektocht naar informatie over voormalig opvarenden van de Nederlandse koopvaardij tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het doel van dit project van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIHM) te Den Haag is persoonlijke verhalen van opvarenden digitaal beschikbaar en vindbaar te maken door hun persoonskaarten online toegankelijk te maken. Hier-voor is het nodig dat de gegevens op de persoonskaarten worden gedigitaliseerd en daar zijn, zoals u begrijpt heel veel mensen voor nodig.

Omdat onze 'koopvaardij in oorlogstijd' opmerkelijk genoeg, altijd een ondergeschoven kindje is geweest, wil het Lloyd-Atelier graag meehelpen, namens het NIHM een oproep aan vrijwilligers te plaatsen. Meteen aanmelden als vrijwilliger? Kijk dan op onderstaande Link:

<https://www.koopvaardijkaarten.nl/>

KORTE BERICHTEN

Donaties

Zeer gewaardeerde donateurs van de afgelopen maand: Joseph Vrijens oud Schrijver ND - Bas Kruis, oud-Matroos - Andries Miedema, oud WTK - Hans Janssen Bommel, oud Chef-kok - John Minnaard, oud Bakker-Kok en Ad van der Brugh, oud-Passagiers-bediende Willem Ruys.

Alle donateurs wederom hartelijk dank voor dit zeer gewaardeerde support!

Lloyd-sweaters

Bijna alle Lloyd-sweaters zijn inmiddels bij de rechtmatige eigenaren afgeleverd. Als ik de foto's zo eens bekijk, roept dit sjeke vrijetijds-kledingstuk iets van een Lloyd-uniform op. Tenzij de heren al van een partner zijn voorzien, voorspel ik dat men bij het dragen van dit 'kleinood' significant meer

Arie de Waardt en Harry van der Brugh in de nieuwe Lloyd-sweater.

aandacht zal krijgen en dat (opgestuurd en wel) voor slechts 50 euro. Het minder goede nieuws is dat één oud-collega helaas niet meer de gelegenheid heeft gekregen van deze sweater te gaan genieten. Ik heb het over oud Lloyd-Matroos Gerard Langedijk uit Middelburg die 16 maart jongstleden van ons is heengegaan (zie de omslag van de juli 2020-uitgave van onze LLOYD-MAIL en het 'In Memoriam' op onze website). Wij hebben voor snelle beslissers nog één Lloyd-sweater, maat: XXL beschikbaar.

Hubert Nijgh ....Thumbs Up!

Reminder website Club van oud Lloyd-WTK's

Bovengenoemde website van de Club van oud Lloyd-WTK's is te vinden op de homepage van de Lloyd-Atelier-website en wordt momenteel door het Clubbestuur, stapje voor stapje, uitgebreid, zie rechtstreeks via websitelink:

<https://lloydatelier.nl/home-page/>

Miniworld in kritieke fase, maar ..... 'Nood en Hoop komt raad!'

"Het is nogal een kritieke situatie bij Miniworld. De ene na de andere lockdown, terwijl we bij ons op locatie een veiligere mensenstroom kunnen realiseren dan bij menige supermarkt. Het is echt heel frustrerend om nu alweer maanden dicht te zijn voor publiek. Geen omzet. De kosten lopen door. Uiteraard zitten we bovenop alle regelingen die de overheid aanbiedt, maar die vergoeden slechts een deel van de vaste kosten. We hebben inmiddels 30% van ons personeel moeten ontslaan en we zitten nu echt op het absolute minimale personeelsaantal. Echt heel frustrerend", aldus Marc van Buren, directeur Miniworld-Rotterdam.

"We hebben in ieder geval nu sinds 12 maanden volop ingezet op ons YouTube kanaal. Dat is succesvol geweest. We hebben ons YouTube kanaal nu laten groeien van circa 350 abonnees tot circa 1500 abonnees. En het blijft groeien. Ook onze video's worden heel goed bekeken. Dit is nog de enige vorm van marketing & sales die we hebben. En waar we nog budget voor hebben. Daarnaast draait ons modelatelier overuren. Die hebben gelukkig veel externe opdrachten, waardoor we daar in ieder geval nog een beetje omzet blijven maken. Het is niets vergeleken met onze reguliere omzet uit bezoekers, maar het is in ieder geval wat!"

blijven', is het in miniatuur nabootsen van opmerkelijke voorvallen zoals de metrowagon die te Spijkenisse ontspoord is en op een kunstwerk in de vorm van een walvisstaart is blijven hangen. Ze doen er bij Miniworld alles aan om straks, als de deuren weer open mogen, ook nieuwe aanwinsten aan de bezoekers te kunnen laten zien. Diezelfde bezoekers zullen dan straks ook weer met ons prachtige scheepsmodel van de Garoet worden geconfronteerd. Hier rechts staat onze scheepsmodelbouwer Arnoul Lormans vol trots bij ons grootste model dat aan Miniworld in bruikleen is gegeven. Het is te hopen dat de corona-prikken snel lucht geven en Miniworld weer, in al haar glans, open kan voor publiek!

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCH E LLOYD N.V.

DIRECTIE: WM. RUYS & ZONEN

VEERHAVEN 7
TELEFOON 11 48 00De Koninklijke Rotterdamse Lloyd
in de afgelopen twaalf jaren.

Het prille begin van deze periode wordt gekenmerkt door de indienststelling van de WILLEM RUYS, in december 1947, en door de hierna volgende voltooiing van het wederopbouwprogramma van de in de oorlogsjaren heerlijk gehavende vloot. Niet minder dan 19 van de 31 schepen, waarmee de Lloyd de oorlog 'invoer', gingen immers in de jaren 1940-'45 verloren. Maar einde-1948 telde deze vloot reeds weer 2 passagiersschepen en 27 vracht- en vracht/passagiersschepen, tezamen metend bijna 250.000 bruto register ton. En thans, midden 1961, varen er onder de bekende negen-blokjes-vlag van de Lloyd 35 schepen, met inbegrip van de WILLEM RUYS, met een totaal draagvermogen van ca. 405.000 ton. De gezamenlijke brutotonnage is ca. 335.000 ton. In de herfst van dit jaar komt daar nog een nieuw vracht/passagiersschip van ca. 11.500 ton draagvermogen bij. Van deze schepen werden er slechts 3 vóór de oorlog gebouwd, omdat de Lloyd er zoveel mogelijk naar streeft, tijdig oude schepen te vervangen door nieuwe. Bovendien heeft de Lloyd nog een passagiersschip - de WATERMAN - in beheer en exploiteert een dochteronderneming een vrachtschip in de zg. wilde vaart. Onder dezelfde directie staat nog de Stoomvaart Mij. "Rotterdam", die twee 18.000 tons tankers in dienst heeft. Al deze schepen - met elkaar bijna een half miljoen ton draagvermogen! - bevaren de zeeën onder directie van de firma Wm. Ruys & Zonen, die reeds op 1 januari 1861 werd opgericht, nadat (de eerste) Willem Ruys al ongeveer 25 jaren tevoren was begonnen met het redden van schepen.

"Buitenlijnen".

Het behoeft wel geen nadere uitleg, dat nu niet meer met een groot gedeelte van deze vloot, zoals dit bij het uitbreken van de oorlog - en ook weer in de jaren na 1945 - het geval was, de passagiers- en de vrachtvaart op Indonesië wordt uitgeoefend.

Reeds vóór de oorlog had de Rotterdamse Lloyd, o.a. in samenwerking met de Stoomvaart Mij. "Nederland", een aantal schepen varen in zg. "buitenlijnen"; dat zijn lijndiensten, die havens buiten Nederland onderling verbinden en waarin de schepen dus niet na elke reis thuisvaren.

Ruim 12 jaren geleden werd aan dit netwerk van buitenlijnen, bestaande uit de Java-New York lijn en de Java-Pacific Lijnen, een derde tak toegevoegd. Deze nieuwe buitenlijn, die de naam Nedlloyd Lijn kreeg, is typerend voor de internationale economische ontwikkeling van de laatste tijd. Zij voegt nl. nieuwe belangrijke laad- en losgebieden-in-opkomst, zoals het Perzische Golf-gebied en Afrika, definitief toe aan de belangenfeer van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd.

In 1948 werd deze Nedlloyd Lijn geopend met een regelmatige dienst van de Golf van Mexico en de Oostkust van Noord-Amerika door het Suezkanaal, naar de Perzische Golf en de Westkust van het toen juist onafhankelijk geworden India. Begin 1958 is deze tot dusver één-richtingsdienst uitgebreid tot een rond-de-wereld-dienst, door de opening van de zg. "Golf van Mexico Expres", waarmee een verbinding wordt onderhouden van Calcutta, via Singapore en de Philippijnen, door het Panamakanaal weer naar de Golf van Mexico.

Onder de naam Nedlloyd Lijn-Afrikadienst wordt sinds 1954, ook samen met de "Nederland", een dienst onderhouden van de Amerikaanse westkust, via het Panamakanaal, naar Zuid- en Oost-Afrika, en vandaar terug, via de Rode Zee en het Suezkanaal, naar New York en de Westkust van Amerika. Er kwam o.m. eveneens een dienst van het Verre Oosten naar de Grote Meren, en vandaar terug naar de Perzische Golf en India.

Maar ook in de nog bestaande "oude" buitenlijnen, en eveneens in de zg. Europa Lijnen (van Europa naar het Verre Oosten) zijn belangrijke wijzigingen aangebracht, die een verbreding van het arbeidsveld der Lloydvloot betekenen. Zo werd de oude "hoofdlijn" een paar jaar geleden uitgebreid tot Thailand, Brits Noord Borneo en de Philippijnen, en later ook tot Hongkong, China en Japan.

Een andere dienst van de Europa Lijnen, die via het Panamakanaal gaat, heeft de Pacific eilanden, Australisch en Nederlands Nieuw Guinea tot bestemming. Onlangs werd bovendien een rechtstreekse dienst op Nieuw Zeeland geopend.

Passagiersvaart.

Door de politieke ontwikkeling in Indonesië werd met name de passagiersvaart op deze gebieden getroffen. Nadat in begin 1957 reeds met het m.s. SIBAJAK een rond-de-wereld-dienst voor passagiers werd geopend (Rotterdam-Panamakanaal-Nieuw Zeeland-Australië-Indonesië-Malakka-Suezkanaal-Rotterdam), werd in de loop van 1958 besloten, ook het vlaggeschip der Maatschappij, de WILLEM RUYLS, voor een dergelijke dienst te bestemmen; maar dan in omgekeerde richting; dus heen via het Suezkanaal, Colombo en Singapore naar Australië en Nieuw-Zeeland, en vandaar terug via Zuid-Amerika, het Panamakanaal, Miami en Bermuda naar Rotterdam. Zowel uitgaand als thuiskomend wordt hierbij ten behoeve van Engelse passagiers de haven van Southampton aangelopen.

Intussen werd de SIBAJAK in 1959 voor de sloop verkocht.

De WILLEM RUYLS werd in 1958/59 voor haar nieuwe bestemming ingrijpend verbouwd, belangrijk vergroot (tot ruim 1200 passagiers) en geheel gemoderniseerd op de werf van Wilton Tijlcoörd, in Schiedam. Hiermee waren 5 á 6 maanden gemoeid, waarna het hornieuwde schip, dat eerst 11 jaar daarvoor in de vaart kwam, in maart 1959 voor haar eerste reis in de nieuwe dienst uit Rotterdam vertrok.

Vrijwel alle vrachtschepen hebben ook een wel beperkte, maar vaak bijzonder mooie en moderne passagiersaccommodatie, variërend van 12 tot 36 personen.

++++++

De Koninklijke Rotterdamse Lloyd heeft zich in de afgelopen jaren moeten aanpassen aan sterk gewijzigde situaties in haar traditionele laad- en losgebieden. Zij heeft dit gedaan door haar aandacht in bijzondere mate te richten op de zogenaamde onderontwikkelde gebieden.

Typend voor deze gebieden is de lading, die er heen gaat: industriële uitrusting, welke geleidelijk de traditionele stroom verbruiksartikelen van Europa en Amerika naar Azië en Afrika verdringt. Kenmerkend voor de nieuwste schepen in de Lloydvloot is dan ook, in overeenstemming met het voorgaande, de uitrusting met zwaar laadgeroi, dat ten dele de taak van de nog niet voldoende tot ontwikkeling gekomen outillage der zeehavens in die gebieden voorlopig moet vervullen.

-O-O-O-O-

Rotterdam, juli 1961.

FOTO VAN DE MAAND .....

Cartoon van oud Lloyd-WTK Jan Paans

Onlangs kregen wij van Erik Herlé, zoon van wijlen Lloyd-Stuurman Joop Herlé, een foto die mij om diverse redenen persoonlijk zeer aansprak, niet in de laatste plaats omdat ik die foto nog nooit had gezien: ms Schelde Lloyd - Anno Domini-1965. De gehele Nautische dienst paraat in verband met het 'zonnetjeschieten' - Vlnr: 2e Stuurman C. van Vliet, achteraan: 1e Stuurman Herman van Bergeijk, 3e Stuurman E. Kuipers, 4e Stuurman Joop Herlé en dat ietwat dikkere jongetje helemaal rechts, Stuurmansleerling Ed van Lierde, hier 21 jaar oud.

Dit schip van de maand, was een zusje van het ms Brastagi, ms Weltevreden en het ms Bantam, alle in de periode: 1937/1939 in dienst bij de Rotterdamsche Lloyd gekomen. In 1941 werd zij onder Time Charter door de US War Shipping Administration, tot troepentransportschip verbouwd. In de 'Ed van Lierde-collectie' bevindt zich een (toen) uiterst geheime 16 mm-film over de Japara onder USA-vlag. Zodra het monteren van een film over de Japara opportuun is, worden deze beelden uiteraard verwerkt.

Karakteristiek en levensloop

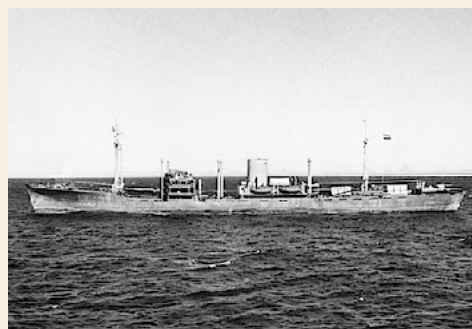
Op 15 april 1938 werd de kiel van de Japara (bouwnummer-516) bij N.V. Machinefabriek & Scheepswerf P. Smit jr. te Rotterdam gelegd. Op 3 december 1938 werd zij tewatergelaten. De Japara werd in de periode 1941 t/m 1946 in dienst van de geallieerden gesteld. In 1969 is zij voor de sloop aan Taiwan verkocht.

Technische gegevens

Roepletters: PFBY. Type: Vrachtschip - gesloten shelterdek met 3 dekken, ongeveer 55 bemanningsleden en accommodatie voor 12 passagiers. Lengte over alles: 157,19 m., breedte: 19,14 m., holte: 12,04 m., diepgang: 8,78 m. Bruto tonnage: 9.312 register tons, Netto tonnage: 5.614 tons en Deadweight: 12.130 ton. Motor: twee Sulzer-dieselmotoren, 2 tew, 2 x 8 cilinders (650 x 1200) die een totaalvermogen van 8.000 RPK opleverden. Met 2 scheepsschroeven werd een dienstsnelheid van 16 knopen (29,6 km/uur) bereikt.

De bouw in volle gang - 1938

De Japara in oorlogsgrijs - 1941

San Francisco: Prinses Juliana in gesprek met Kapitein J.M. Driest en HWTK H. Verel.

Na aanvaring in de haven van Gibraltar - 1952

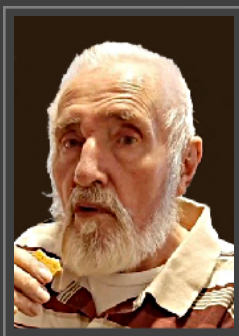

Rangoon: De Japara Band met Bedienden P. Lageweg - J. Vet - C. Boer en R. Geels - 1962

Hamburg: ms Wonosobo - ms Japara en ms Weltevreden - 1962

GERARD LANGEDIJK, oud Lloyd-Matroos

In het juli-nummer van ons E-magazine-2020 haalde Gerard nog de voorpagina met een poging van echtgenote Jenny om Gerard's geheugen met een Lloyd-vlag te prikkelen. Acht maanden later had Jenny ook een Lloyd-sweater voor hem besteld. Die laatste heeft Gerard nooit mogen zien, laat staan mogen dragen.

Gerard is, zonder het echt zelf te beseffen, op 16 maart heengegaan ..... wij wensen Gerard's familie veel sterkte met het verlies van deze bijzondere man met een eigen wil en een eigen weg.

Wederom een Lloydman minder, waarmee de geschiedenis van de Rotterdamsche Lloyd uitgebreider wordt en er steeds minder mensen over zijn die het verhaal nog uit eerste hand kunnen vertellen!

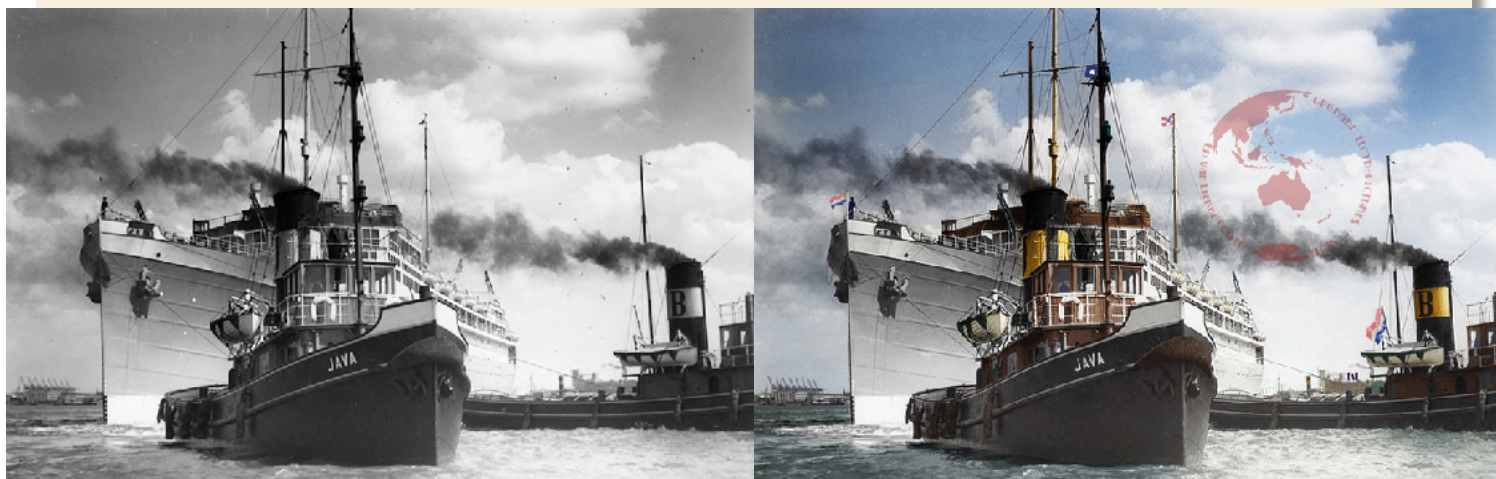
'SLAMAT TIDUR TERHORMAT KOLEGA GERARD!'

Meer informatie over het overlijden van Gerard is op onze website te vinden:

<https://lloydatelier.nl/in-memorial/>

FOTO-UPGRADE VAN DE MAAND .....

Het blijft elke keer weer een verrassing welke resultaten een foto-upgrade kan hebben. Hierboven ziet u weer zo'n heerlijk voorbeeld waarbij met name opvalt hoe zorgvuldig toegepaste inkleuring voor een geweldige dieptewerking kan zorgen. Hier ziet u onze splinternieuwe 'Grand Old Lady' ms Baloran bij haar vertrek in 1930 van de Lloydkade te Rotterdam, gesleept door havenslepers van Piet Smit Jr., het ss Java en ss België.

**Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip,
het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839**

